

(*pakolliset tiedot)

Sivistystoimen yhteinen päästövähennysohjelma v. 2024

Päästövähennystoimenpiteet hyväksytyt

- SUUS 28.2.2024 (§ 9)

- SOVV 6.3.2024 (§ 12)

- HYVA 13.3.2024 (§ 8)

Tiekaistat, osateemat	Toimenpide * Huom! Maksimi merkkimäärä 125! (Näin jotta Ilmastovahtiin mahtuu sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen teksti)	Mittarit* (1-2 kpl, numeerinen, sa- nallinen)	Vastuutaho* (tulos- alue/yksikkö)	Toimenpiteelle varattu resurssi (esim. työtunnit/€)	Arvioitu vaikutus CO ² -pääs- töihin/ MWh
Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne					
Olemassa olevaa yhdyskuntarakennetta oh- jataan tukemaan kestäviä kulkutapoja.	Koulumatkaliikkuminen: kannustetaan op- pilaita liikkumaan omin lihasvoimin	Oppilas-/luokkakohtainen seuranta, jossa hyviä suori- tuksia palkitaan	Mäntymäen koulu vl 1-6		
	Oppilaita kannustetaan omien ajoneuvojen sijasta kulkemaan koulumatkat julkisilla tai liikunnallisilla keinoin	Tiedotus huoltajille ja oppi- laille. Tiedotuksen lukumäärä ja tavoittavuus.	Kasavuoren koulu vl 7-9		
	Polkupyörien ja potkulautojen säilytystä koulupihalla tehdään turvallisemmaksi	Suoritetaan säännöllistä laskeen- taa kulkuneuvojen määrän vaihteluista koulun pihalla eri viikonpäivinä, sään vaihdellessa	Mäntymäen koulu vl 1-6		
	Koulumme edistää kestävästä liikkumisesta ja kannustaa julkisten liikennevälineiden käyt- töön	Tiedotus koteihin ja opiske- lijoille on tehty.	Kauniaisten lukio		
	Vi uppmuntrar våra elever och studerande att använda cyklar och kollektivtrafik. Vi	Antal elever och stu- derande som kommer på ett hållbart sätt till skolan.	Granhultskolan Hagelstamska högsta- dier		

	möjliggör bättre cykelparkering då skolgården byggs om	Vi mäter hur många elever/studerande som går eller cyklar genom att göra en google forms-enkät.	Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Pyöräilytelineiden lisääminen varhaiskasvatustyksiköiden yhteyteen	Tavoite +10 kpl/yksikköneljälle yksikölle	Sivistystoimi//Bildningen	10 kpl: 5 000 €, yhteensä 20 000 €	
	Pyöräilytelineiden lisääminen liikuntapaikoille	Tavoite +10 kpl/v	Liikuntapalvelut	10 kpl: 5 000 €	
	Samiksen monitoimikenttä suunnitellaan ottaen huomioon kestäviä kulkumuotoja	Huomioitujen ratkaisujen määrä	Liikuntapalvelut, koko kaupunki	Koko kentän hinta: 110 000 €, kaupungin toimialat kustantavat kentän yhteisesti	
<i>Viherympäristöjä ja -rakenteita sovitetaan yhteen kestäväällä tavalla kaupungin tiivistämistavoitteiden kanssa.</i>	Då skolgården planeras främjas gröna områden och sammansvetsar naturen med den kulturella miljön. Detta genom att bygga bänkar och bord runt träd.	Eleverna och studerandena deltar i planeringen av skolgården och projektet utvärderas då alla förändringar genomförts (beräknat, 2025).	Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola I samarbete med samhällstekniken		
<i>Lisätään tietoisuutta viherympäristöjen ja niiden rakenteiden roolista hiilinieluina ja varastoina sekä keinoina ilmastomuutoksen sopeutumisessa.</i>	Eleverna är med i skolorna och etablerar odlingslådor.	Elevutvärdering i huslig ekonomi våren 2025.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet		
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto					
<i>Kaupungin tilojen käyttö on tehokasta ja joustavaa.</i>	Varhaiskasvatuksen palveluverkostoa tiivistetään ja luovutaan tarpeettomista ja epätarkoituksenmukaisista kiinteistöistä varhaiskasvatuksen käytössä	Päätökset tehty ja toimenpiteet sen mukaan	Sivistystoimi		
<i>Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan.</i>	Klassanda används för att följa med inomhusluftens temperatur. Vid behov görs justeringar för att spara energi.	Utvärderas via Klassanda rapporterna, (månatligen). Dessa skickas till rektorerna som vidarebefordrar till byggnadstekniska.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		

<i>Kaupungin henkilöstö ja tilojen käyttäjät ovat aktiivisia toimijoita energiansäästöissä.</i>	Oppilaita osallistutaan aktiivisesti tekemään kestäväan kehitykseen liittyviä ehdotuksia kouluarjen kannalta.	Asennekyselyt oppilaille Soveltavat oppimistehtävät eri aineissa liittyen kestäväan kehitykseen.	Mäntymäen ja Kasavuoren koulut vl 1-9		
	Personalen ser till att all elektronisk utrustning är släckta när utrymmen inte används.	Vi instruerar lärarna att stänga av skärmarna till kvällar och veckoslut.	Granhultskolan Hagelstamska högsta-diet Gymnasiet Grankulla Samskola		

Kestävä ruokakulttuuri

<i>Kaupungin ruokapalveluissa ja ravintoloissa tarjotaan kestävästi ja vastuullisesti tuotettua ruokaa.</i>	Ravintokasvatus: edistetään tietoisuutta kasvisruokavalion ravintosisällöstä verrattuna punaiseen lihaan.	Tiedotuksen määrä.	Kasavuoren koulu vl 7-9		
	Ruokahävikin seuraaminen	Hävikkiä seurataan yksiköissä vain yleisellä tasolla	Kasavuoren koulu vl 7-9 Mäntymäen koulu vl 1-6		
	Ruokahävikin vähentäminen ja huomion kiinnittäminen asiaan kampanjoilla.	Biojätteen mittaaminen ja muutoksen seuranta kampanjan jälkeen.	Kauniaisten lukio		
	Matrådet har kommit överens om följande: Inga brickor för äldre årskurser Vegetariska alternativ flera gånger i veckan. Temavecka om matsvinn.	Vi ber kökspersonalen utvärdera matsvinnet med hjälp av en väg. Matrådet utvärderar Tema-veckan tillsammans	Köket Granhultskolan Hagelstamska högsta-diet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	20 % mera vegetariska rätter tillreds inom huslig ekonomi	Elevutvärdering i huslig ekonomi våren 2025.	Hagelstamska högsta-diet		

Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous

<i>Uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta ohjataan globaalisti kestäväälle tasolle. (Hankinnat, kierrätys ja jäteasiat.)</i>	Kestävän kuluttamisen edistäminen.	Tiedotuksen ja kestäväan kuluttamiseen kannustavien tapahtumien ja projektimaisten oppimiskokonaisuuksien määrä.	Mäntymäen ja Kasavuoren koulut vl 1-9		
--	------------------------------------	--	---------------------------------------	--	--

	Kokeillaan luokkia, joissa ei ole jättestä.	Jätteiden määrä vähenee pitkällä aikavälillä.	Kauniaisten lukio		
	Käytettyjen tietokoneiden leasing lukion opiskelijoille.	Leasingtietokoneiden % osuus konekannasta	Kauniaisten lukio		
	Opintomatkojen tuottamien CO2-päästöjen vähentäminen liikennevälinevalinnoilla ja käyttämällä hiilikompensaatiota.	Opintomatkat toteutetaan vähähiilisesti ja kootaan tiedot matkoista ja maksetuista kompensaatiosta.	Kauniaisten lukio		
	Mindre nyansskaffningar	Genom att jämföra beställningar från tidigare år, kan vi se om vi lyckats minska på beställningen av nytt material. Budgeten är också en indikator på detta.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Noggrann inventering före nya materialbeställningar	Genom att jämföra beställningar från tidigare år, kan vi se om vi lyckats minska på beställningen av nytt material. Budgeten är också en indikator på detta.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	All gammal elektronik avskrivs och återvinns.	Mängden återvunnen elektronik kg/år Skillnaden i euro från budget år 2023 .	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Tavaroiden/vaatteiden vaihtokirppikset varh.kasvatusyksiköissä vuosittain. Luovuttavien yksiköiden irtaimiston poisto tempauksena//Årlig bytesloppis för saker/kläder i småbarnspedagogik.Evenemang för att avstå från lösöret i byggnader vi avstår från	Järjestettyjen tapahtumien määrä kpl//Antalet ordnade evenemang	Varhaiskasvatus, sivistystoimi //Småbarnspedagogiken, bildningen	100 työtunteja//100 arbetstimmar	
	Kaupungin kirpputoreja järjestetään viisi kertaa vuodessa.	Järjestetyt kirpputorit (kpl), myyjien lukumäärä	Hyvinvointipalvelut	100 työtunteja	

	Informaatiokampanja kestävästä kehityksestä tietoisuuden lisäämiseksi ja asiakkaiden kannustamiseksi	Kampanja toteutettu (laaditut kampanjamateriaalit, kpl)	Hyvinvointipalvelut		
	Kirjasto markkinoi e-aineistotarjontaa	Kampanja toteutettu	Kirjasto		
	Opisto tarjoaa kesätauon aikana ainoastaan etäkursseja	Kurssien määrä	Kansalaisopisto		
<i>Yhteiskäyttö- ja jakamiskulttuuria kehitetään kaupungissa.</i>	Painettujen oppikirjojen osalta kirjojen lainaaminen ja yhteiskäyttö toimii lukiossa. Lukiossa käytetään paljon sähköisiä oppimateriaaleja.	Lainatun oppimateriaalin määrä/vuosi	Kauniaisten lukio		
	Genom att samarbeta mellan skolorna kan man dela på utrustning och material.	Genom att jämföra beställningar från tidigare år, kan vi se om vi lyckats minska på beställningen av nytt material. Budgeten är också en indikator på detta.	Granhultskolan Hagelstamska högskoladiet		
	IT-anskaffningar görs enhetligt mellan GH och HH. På detta sätt undviker vi onödiga beställningar. Vi använder vår IT-utrustning så länge som möjligt.	Genomsnittliga användningstiden för datorerna ökar Budgeten är också en indikator på detta.	Granhultskolan Hagelstamska högskoladiet		
	Kierrätysmateriaalien käyttö tehostuu yksiköiden välisellä yhteistyöllä. Ylimääräinen tavara tarjotaan toisille, ja tarvittaessa kysytään muilta// Återvunnet material används effektivt. Enheterna samarbetar, överlopps saker erbjuds åt samt efterfrågas av andra enheter	Kokemukset//Erfarenheter	Varhaiskasvatusyksiköt //Enheterna för småbarnspedagogik		
Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat					
<i>Ympäristökasvatusta tietoisuutta vahvistetaan kaupungin henkilökunnan asiakkaiden ja asukkaiden keskuudessa.</i>	Koulujen kasvatustyö, oppilaita ohjataan ekologisiin valintoihin, energian säästöön, ruokahävikin vähentämiseen ja jätteen lajitteluun.	Ensisijainen tavoite on kasvattaa ja tiedottaa lapsia ja nuoria kestävien valintojen tekemiseen arjessa.	Mäntymäen ja Kasavuoren koulut vl 1-9		

	Perusopetuksen yhteinen monialainen opimiskokonaisuus (MOK). Teemojen valinnassa huomioidaan teemat kestävä liikkuminen ja kestävä kuluttaminen.	Kuinka monta oppilasta teemojen käsittely tavoitti.	Mäntymäen ja Kasavuoren koulut vl 1-9		
	OKKA-säätiön ympäristösertifikaatti Kasavuoren koululle (Kasavuoren koulukeskuskulle)	Sertifikaatin hakuun liittyvät tehdyt toimenpiteet.	Kasavuoren koulu vl 7-9		
	Koulujen kasvatustyö ohjaa ekologisiin valintoihin ja jätteiden vähentämiseen tempauksella, kilpailulla ja aktivointihaasteella.	Kysely asenteista ja ympäristökäytännöistä määräajoin.	Kauniaisten lukio		
	Uusien opiskelijoiden ja henkilökunnan jäsenten perehdytys koulukeskuksen kestävä kehityksen käytäntöihin. Lukuvuositain kertaus käytännöistä kaikille opiskelijoille ja henkilökunnalle.	Kestävä kehityksen perehdytys toiminnassa.	Kauniaisten lukio		
	Kestävä kehityksen tavoitteet ovat osa lukion tiimien lukuvuosisuunnitelmia ja kuuluu koulun oppilaskunnan toimintaan.	Lukuvuosisuunnitelmat sisältävät kestävä kehityksen tavoitteita. Lukion oppilaskunta edistää tavoitteita.	Kauniaisten lukio		
	Vi fortsätter arbetet med det som Granis resurssmarta skolorprojektet har påbörjat	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Miljöteamen jobbar för att öka miljömedvetenheten hos både personal, elever, studerande, samt invånare.	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Vi synliggör miljömedvetenhetsarbetet i skolorna	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		

	Temadag kring konsumtion hösten 2024.	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högsta- diet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Mahdollistetaan lapsille luontoelämyksiä yhdessä perheensä kanssa	Perheiden kanssa järjestettyjen tilaisuuksien määrä, kpl//	Varhaiskasvatusyksiköt//		
	Arvokeskusteluja lapsiryhmissä: opetellaan arvostamaan elämyksiä tavaroiden sijaan	Lapsiryhmien määrä, joiden parissa käyty arvokeskusteluja, kpl//	Varhaiskasvatusyksiköt// Enheterna för småbarnspedagogik		
	Lapsia opetetaan kierrättämään varhaiskasvatuksen arjessa//Barnen handleds inom återvinning i småbarnspedagogikens vardag	Kokemukset//Erfarenheter Sekajätten määrän väheneminen yksiköissä// Minskning av blandavfall inom enheterna	Varhaiskasvatusyksiköt// Enheterna för småbarnspedagogik		
<i>Ympäristöasioista viestitään asukkaille mielekkäällä tavalla.</i>	Koulujen viestintä oppilaille, huoltajille, henkilökunnalle ja koulun muille käyttäjille tekee päästövähennyksen tavoitteet näkyviksi.	Kestävän kehitykset ohjeet ovat saatavilla kaikille koulun käyttäjille helposti sähköisessä muodossa sekä tarvittaessa printattuna.	Kaikki peruskoulut		
	Toimintaohjeet tavoitteisiin pääsemiseksi ovat selkeitä.	Kestävän kehityksen asioita tuodaan esille koulun toiminnassa mm. vanhempainilloissa, teemapäivien ja vierailujen yhteydessä.	Kaikki peruskoulut		
	Lukion viestintä opiskelijoille, huoltajille, henkilökunnalle ja koulun muille käyttäjille tekee päästövähennyksen tavoitteet näkyviksi.	Kestävän kehitykset ohjeet ovat saatavilla kaikille koulun käyttäjille helposti sähköisessä muodossa sekä tarvittaessa printattuna.	Kasavuoren lukio		
	Toimintaohjeet tavoitteisiin pääsemiseksi ovat selkeitä.	Kestävän kehityksen asioita tuodaan esille koulun toiminnassa mm. vanhempainilloissa, teemapäivien ja vierailujen yhteydessä	Kasavuoren lukio		

	Aktiv miljöfostran i skolorna synliggör miljöfrågor för alla stadens invånare.	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Vi använder skolornas hemsidor, skolornas Instagram och Facebook för att publicera aktuella ärenden som gäller miljöfrågor.	Miljöarbetet i slutet av läsåret i samband med utvärderingen av läsårsplanen.	Granhultskolan Hagelstamska högstadiet Gymnasiet Grankulla Samskola		
	Informaatiokampanja kestävästä kehityksestä tietoisuuden lisäämiseksi ja asiakkaiden kannustamiseksi//Informationskampanj om hållbar utveckling för att öka medvetenheten och sporra kunderna	Toimenpiteet//Åtgärder	Varhaiskasvatusyksiköt// Enheterna för småbarnspedagogik		
	HYVA:lla on edustus kaupungin ilmasto- ja ympäristöviestintäryhmässä ja ympäristöjohtoryhmässä, joka toteuttaa viestintää ilmastoasioista	Toteutettu	Hyvinvointipalvelu		

Yhdyskuntatoimen päästövähennysohjelma v. 2024

Päästövähennystoimenpiteet hyväksytyt

- YLKV 16.1.2024 (§ 5)
- KH 29.1.2024 (§ 18, otto-oikeus, palautus)
- YLKV 13.2.2024 (§ 8)

(*pakolliset tiedot)

Tiekaistat, osateemat	Toimenpide *	Mittarit* (1-2 kpl, numeerinen, sanallinen)	Vastuutaho* (tulos- alue/yksikkö)	Toimenpiteelle varattu resurssi (arvio, työtunnit/€)	Arvioitu vaikutus CO ² -päästöihin/ MWh
Vihreä kaupunkirakenne ja liikenne					
<i>Yhdyskuntarakenteen tiivistäminen perustuu siihen, että kestävä liikkuminen on Kauniaisissa kilpailukykyistä ja houkuttelevaa.</i>	Selvitetään ja kehitetään kestävämpiä ja vähähiilisempiä ratkaisuja kaavoissa.	Selvitystyö aloitettu.	Maankäyttö		
	Kaupungin kiinteistöjen kestävä liikku- misen olosuhteiden tilannekuvaus (lista).	Tilannekuvan kokoami- nen 25 % valmiina	Tilakeskus, Ympäristötoimi, Kuntatekniikka		
<i>Ajoneuvokannan päästövähennys</i>	Kaupungin hankinnoissa selvitetään mahdolli- suus hankkia vähäpäästöinen (<100g/km, CO2 päästöt) ajoneuvo.	Vähäpäästöisten ajo- neuvojen määrä ajo- neuvokannasta %			
<i>Kannustetaan valitsemaan vähäpääs- töinen kulkuneuvo työpaikkaliikkumi- sessa</i>	Mahdollistetaan vähäpäästöisten kulkuvälinei- den käyttö henkilökunnan työasiamatkoilla.	Polkupyörien käyttö- aste.	Kuntatekniikka, Tilakeskus		
<i>Olemassa olevaa yhdyskuntaraken- netta ohjataan tukemaan kestäviä kul- kutapoja.</i>	Autopaikkanormien soveltaminen kestävään suuntaan kaavahankkeissa sekä autopaikkojen rakentamisen ja ylläpidon kustannusten esille tuominen.	Autopaikkanormien soveltaminen otettu käyttöön.	Maankäyttö		

<i>Vehreän kaupunkirakenteen säilyminen rakennushankkeiden yhteydessä</i>	Edellytetään puuistutuksia rakennuslupien yhteydessä.	Istutettavia puita rakennuslupien toteutuksen yhteydessä kpl	Rakennusvalvonta		
<i>Rakentamisen ohjauksella saavutetaan energiatehokkaita ja kestäviä rakennusratkaisuja sekä kannustetaan uusiutuvan energian paikalliseen tuotantoon.</i>	Kannustetaan ja ohjataan kaavavaiheessa energiatehokkaisiin ratkaisuihin suunnitteluratkaisuissa sekä rakentamisessa.	Mahdolliset asemakaavamuutokset	Maankäyttö		
<i>Viherympäristöjä ja -rakenteita sovitaan yhteen kestäväällä tavalla kaupungin tiivistämistavoitteiden kanssa.</i>	Aloitetaan viherkertoimen selvitystyö.	Selvitystyö aloitettu	Maankäyttö		
<i>Lisätään tietoisuutta viherympäristöjen ja niiden rakenteiden roolista hiilinieluinä ja varastoina sekä keinoina ilmastomuutoksen sopeutumisessa.</i>	Esitetään Luontoviisaat-kunnat verkostoon liittymistä.	Päätös mahdollisesta liittymisestä	Ympäristötoimi		
	Ilmastomuutoksen sopeutumistoimenpiteiden kootaan resurssiviisauden tiekartan tueksi.	Toimenpiteet koottu	Yhdyskuntatoimi		
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto					
<i>Kaupungin tilojen käyttö on tehokasta ja joustavaa.</i>	Pilotoidaan läsnäoloantureihin perustuvaa käyttöasteen mittausjärjestelmää.	Pilottikohteena Petra	Tilakeskus		
<i>Energian tuotanto on vähähiilistä ja uusiutuvaa ja sitä tuotetaan paikallisesti.</i>	Edistetään uusiutuvien energiamuotojen käyttöönottoa sujuvalla luvituksella	Uusiutuvien energiaratkaisujen määrä kpl.	Rakennusvalvonta		
<i>Rakennusten energiatehokkuutta parannetaan.</i>	Toteutetaan erillisiä energiatehokkuushankkeita (PTS) kaupungin kiinteistöissä	7 kpl erillisiä energiatehokkuushankkeita	Tilakeskus	250 t €	160 t CO2
	Toteutetaan energiatehokkuusparannuksia investointihankkeiden yhteydessä kaupungin kiinteistöissä	5 kpl	Tilakeskus		
	Kaupungin rakennusten energiatehokkuus PTS:n tilannekatsaus ja raportointi	Raportointi toukokuun loppuun mennessä	Tilakeskus		
	Kiinteistön käyttöohje käyttäjille energiatehokkuuden parantamiseksi (kaupungin kiinteistöt)	Mallikohde vuoden 2024 aikana	Tilakeskus ja ympäristötoimi		

<i>Kaupungin henkilöstö ja tilojen käyttäjät ovat aktiivisia toimijoita energiansäästöissä.</i>					
Kestävä ruokakulttuuri					
<i>Kaupungin ruokapalveluissa ja ravintoloissa tarjotaan kestävästi ja vastuullisesti tuotettua ruokaa.</i>	Ruokahävikin seuranta tehostetaan tuotannonohjausjärjestelmän sekä näytöllisten hävikkivaakojen nykyistä laajemmalla käyttöönotolla	Tuotannonohjausjärjestelmä toimii nykyistä laajamittaisemmin. Hävikkivaakojen käyttöä on laajennettu vähintään 1 toimipisteseen (koulu).	Ruokapalvelut		
	Pilotoidaan lähiruokahankinta ja toteutetaan lähiruokapäivä	Lähiruokapäivä on toteutunut.	Ruokapalvelut		
	Kaupungissa järjestetään kaksi (2) Reilun Kaupan kaikille avointa kahvitilaisuutta	Tilaisuudet ovat toteutuneet.	Ruokapalvelut, ympäristötoimi		
Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous					
<i>Uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta ohjataan globaalisti kestäväälle tasolle. (Hankinnat, kierrätys ja jäteasiat.)</i>	Kaupungin kiinteistöjen kierrätysasioiden selvitystyö.	Selvitystyö valmis	Ympäristötoimi, tilakeskus	Opinnäytetyö 3 htkk	
	Kaupungin puhdistuspalveluissa laajennetaan kemikaalitonta puhdistusmenetelmää 4 kohteeseen vuoden 2024 aikana.	4 kohdetta lisää siirtynyt kemikaalittomaan puhdistukseen.			
	Liikuntapalveluiden kierrätyskäytäntöjen yhtenäistäminen.	Yhteiset käytännöt sovittu ja ohjeistettu	Puhdistuspalvelut, ympäristötoimi		
<i>Yhteiskäyttö- ja jakamiskulttuuria kehitetään kaupungissa.</i>	Kaupunkipyöräjärjestelmän esiselvitys.	Esiselvitys valmis	Kuntatekniikka		
Ympäristötietoinen kaupunkiorganisaatio ja asukkaat					
<i>Ympäristökasvatusta tietoisuutta vahvistetaan kaupungin henkilökunnan asiakkaiden ja asukkaiden keskuudessa.</i>	Resurssiviisauden tiekartan päivitys.	Tiekartta päivitetty ja hyväksytty	Ympäristötoimi	4 htkk	

	Ympäristöjohtamisen prosessin tarkennus (esim. ekotukikokonaisuus, osaamisen lisääminen).	Prosessikuvaus tehty Koulutusten määrä	Ympäristötoimi, kaupungin muut toimialat		
	Perehdytään ja tutustutaan kaavoituksen ilmastovaikutusten arvioinnin työkaluihin.	Koulutus kaavojen ilmastovaikutusten arvioinnin työkaluista. Käytetään ilmastovaikutusten arvioinnin työkaluja osana kaavaprosessia.	Maankäyttö		
	Kaupungin ilmastobudjetoinnin laadinta ja hyväksyminen.	Ilmastobudjetin ohjeistus koottu Ilmastobudjetti v. 2025 hyväksytty	Yleishallinto (talous), ympäristötoimi		
	Fiksusti kouluun -ohjelman osallistuminen.	Keskeiset koulureitit kartoitettu ja priorisoitu Kestävän liikkumisen Teamskanava kokoaminen	Ympäristötoimi, sivistystoimi, kuntatekniikka		
	Kaupungin ilmasto- ja ympäristötyön esittely.	5 ulkoista tilaisuutta tai esitystä	Ympäristötoimi, kaupungin muut yksiköt		
	Ympäristötoimen aamukahvit.	10 pidettyä tilaisuutta	Ympäristötoimi		
	LuontoKulma- hanke.	Hanke aloitettu (jos rahoitusta saadaan)	Ympäristötoimi, sivistystoimi	Omarahoitus (työaika 2 htkk/12 000 €) Valtionavustus 27 500 €	
	Henkilökunnan omatoimisen ympäristökoulutuksen suunnittelu intraan (toteutus v. 2025).	Suunnittelu tehty	Ympäristötoimi		
	Ruoka- ja puhdistuspalveluiden henkilökunnan ympäristöasioiden koulutus (½ pv).	Koulutus toteutunut.	Ruoka- ja puhdistuspalvelut	2000 €	

	Kestävien hankintojen koulutus yhdyskuntatoimelle.	Koulutus toteutunut Osallistujamäärä/henk.	Yhdyskuntatoimi (ympäristötoimella raportointivastuu)		
<i>Ympäristöasioista viestitään asukkaille mielekkäällä tavalla.</i>	Ilmastovahdin ulkoisen osion kehittäminen.	Osio otettu käyttöön	Ympäristötoimi, yleishallinto (tiedolla johtaminen)	3000 €	
	LOG-hanke (2/24–2/25). Liikkumisen ohjaus Granissa + asukkaille suunnattu viestintä -hanke kaupunkirataan liittyen.	Hanke aloitettu (jos rahoitusta saadaan)	Kuntatekniikka, ympäristötoimi, yleishallinto (viestintätiimi)	Omarahoitus (työaika n. 3,5 htkk) 23 000 € Valtionavustus 45 500 €	
	Kaupungin asukkaille suunnattu ilmasto- ja ympäristöviestintää	40 viestintätoimenpidettä Ilmasto- ja luontoasioiden viestintäsuunnitelma valmis	Kaupungin ilmasto- ja ympäristöviestintäryhmä (ympäristötoimelle raportointivastuu)		

Päästövähennysohjelma hyväksytty

- KH 25.3.2024 (§ X)

(*pakolliset tiedot)

Tiekaistat, osateemat	Toimenpide * Huom! Maksimi merkkimäärä 125! (Näin jotta Ilmastovahtiin mahtuu sekä suomenkielinen että ruotsinkielinen teksti)	Mittarit* (1-2 kpl, numeerinen, sanallinen)	Vastuutaho* (tulosalue/yksikkö)	Toimenpiteelle varattu resurssi (työtunnit/€)	Arvioitu vaikutus CO ² -päästöihin/ MWh
Kiinteistöjen energiankäyttö ja vähähiilinen energiantuotanto					
Kaupungin henkilöstö ja tilojen käyttäjät ovat aktiivisia toimijoita energiansäästöissä.	Toteutetaan viestintäkampanja intrassa henkilöstölle energiansäästöä	4 uutista vuoden aikana	Viestintätiimi yhteistyössä ympäristöyksikön kanssa		
Luonnonvarojen kestävä kulutus ja kiertotalous					
Uusiutuvien ja uusiutumattomien luonnonvarojen kulutusta ohjataan globaalisti kestäväälle tasolle. (Hankinnat, kierrätys ja jäteasiat.)	IT-laitteiden hallintaa parannetaan laiterekisterin avulla. Henkilöstön käytössä olevien laitteiden luovutusprosessi kuvataan.	Laiterekisteri ja laitteiden luovutusprosessi valmis 2024	Tietohallinto		
	Vähennetään paperin käyttöä edelleen.	Koulutus sähköisistä talennusvälineistä ja viestintä intrassa	Tietohallinto, hallinto- ja hr-palvelut		
Yhteiskäyttö- ja jakamiskulttuuria kehitetään kaupungissa.	Selvitetään mahdollisuutta henkilöstön yhteiskäyttöpyörien käyttöönottoon. Päivitetään työaikana tehtävien asiointimatkojen ohjeistus kannustamaan kestävään liikkumiseen.	Selvitys on tehty. Asiointimatkojen ohjeistus on päivitetty.	Hallintopalvelut ja yhdyskuntatoimi HR-palvelut		